

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň JUDr. Hany Pipkové a JUDr. Marcely Rouskové v právní věci žalobce: **K.-E. C.**, zastoupen JUDr. Pavlem Alferym Hrdinou, advokátem se sídlem v Praze 1, Václavské náměstí 40, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra č. j. MV-72807-86/VS-2008 ze dne 7. 5. 2015,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá .
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se domáhá přezkoumání v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž byl zamítnut jeho rozklad proti rozhodnutí ministra vnitra (dále jen „ministr“) č. j. MV-72807-64/VS-2008 ze dne 13. 1. 2015. Tímto rozhodnutím ministr zamítl žalobcovu žádost o obnovu řízení ukončeného pravomocným rozhodnutím ministra č. j. VS-335/RK/3-2004 ze dne 17. 2. 2005, jímž byla zamítnuta žádost E. C., nar. X, zemř. X (dále též „žadatel“), o zachování československého státního občanství podle § 2 odst. 1 ústavního dekretu

presidenta republiky č. 33/1945 Sb., o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské.

Žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno poté, co Městský soud v Praze rozsudky č. j. 8Ca 119/2009 - 154 ze dne 18. 7. 2013 a č. j. 8A 24/2014 - 75 ze dne 11. 8. 2014 zrušil předchozí dvě rozhodnutí ministra o žalobcově žádosti, vydaná dne 13. 2. 2009 resp. dne 9. 12. 2013. V prvním případě byl zrušovacím důvodem způsob vypořádání se s důkazy navrženými v žádosti o obnovu řízení, které ministr nehodnotil z hlediska kritérií rozhodných pro posouzení důvodnosti obnovy řízení, nýbrž způsobem náležitým až do případného obnoveného řízení. Ve druhém případě byla zrušovacím důvodem ministrova nepřipustně obecná argumentace o nedůvodnosti obnovy řízení, jež nebyla vztažena k jednotlivým žalobcem navrženým důkazům.

Ministr v nyní přezkoumávaném rozhodnutí potvrdil závěry prvostupňového správního orgánu, dle nichž žádný z navržených důkazů nepředstavuje skutečnost nebo důkaz splňující podmínky pro obnovu řízení, zakotvené v § 100 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, Svědectví J. P. a R. M. nelze považovat za nové důkazy ve smyslu citovaného ustanovení, neboť je mohl uplatnit již žadatel v původním řízení. Prohlášením Ing. J. N. žalobce dle vlastních slov disponoval již v průběhu řízení o původní žádosti; pokud nebylo uplatněno, nelze je nyní považovat za dříve neznámý důkaz. Přípis ONV v Jindřichově Hradci ze dne 14. 11. 1960 pak neobsahuje žádné nové skutečnosti, neboť se jedná toliko o reprodukci skutečností již dříve známých a v řízení o žádosti vypořádaných. K žalobcovu požadavku na hodnocení tohoto důkazu obdobným způsobem jako v případě B. M. a H. S. ministr uvedl, že takovéto hodnocení může být předmětem až případného obnoveného řízení.

Žalobce považuje žalobou napadené rozhodnutí za nezákonné, neboť ministr nesprávně zhodnotil předložené nové důkazy a skutečnosti, významné pro posouzení žádosti o zachování československého státního občanství. Všechny podmínky pro obnovu řízení jsou dle žalobcova názoru splněny. Předloženými důkazy se snažil prokázat, že žadatel splňoval podmínku aktivní účasti boje za osvobození Československé republiky, nezbytnou pro vyhovění jeho žádosti. Žadatel měl dle nově objevených svědectví dát popud k uschování zbraní na zámku v Jindřichově Hradci, jež měly být k dispozici pro případný ozbrojený odpor proti Němcům. Na zahradě zámku byla uschována rovněž vysílačka sloužící československému odboji, o čemž žadatel věděl. Žadatel dále v roce 1945 umožnil čtyřem francouzským zajatcům žijícím na zámku od roku 1943 útěk k západním vojskům a při této příležitosti jim poskytl automobil a zbraně.

Tyto nové skutečnosti žalobce doložil v prvé řadě notářskými záznamy výpovědi R. M. (nar. X) ze dne 11. 2. 2008 a J. P. (nar. X) ze dne 12. 2. 2008. Ministr tyto důkazy odmítl s tím, že je mohl uplatnit již žadatel v původním řízení, taková argumentace je však nepřipadná. Z dikce zákona totiž na rozdíl od ministrových závěrů plyne, že nové důkazy za splnění ostatních podmínek musí mít možnost uplatnit i procesní nástupce původního účastníka, neboť ustanovení § 100 odst. 1 správního řádu používá rod činný (*„jestliže ... nemohl účastník, jemuž jsou ku prospěchu, v původním řízení uplatnit“*), nikoli trpný, jak je vykládá ministr, jenž trvá na tom, aby se jednalo o skutečnosti a důkazy, jež *„nebylo možné v původním řízení uplatnit“*. Možnost nalézt novou skutečnost či důkaz ve lhůtě pro

obnovu řízení tak musí být nepochybně zachována i pro procesního nástupce žadatele, tím spíše, že žadateli nebyla nikoli jeho vinou dána možnost, aby řízení o žádosti, včetně doplnění tvrzeními a dalšími důkazy i v rámci případného odvolacího řízení, proběhlo za jeho účasti. Žalobcovo postavení při opatrování nových skutečností a důkazů je oproti jeho předkovi podstatně ztíženo, neboť předmětné události nezažil a uplynulo od nich již 70 let. Na žalobcovu situaci je tak třeba nahlížet shodně jako v případě, že by žadatel stihl pouze podat žádost o zachování československého občanství, aniž by mu bylo dáno za života ve věci stihnout předložit jakýkoliv důkaz či rozhodnou skutečnost. V takovém případě nemůže být procesní nástupce při shromažďování podkladů po obnovu řízení omezen vědomostmi původního žadatele. Důvodný není ani argument, že J. P. již k věci v minulosti vypovídal, neboť rozhodující je pouze to, zda vyšly najevo nějaké nové skutečnosti. Tento svědek o svých vědomostech dříve ani jednou nevypovídal souvisle, v rámci intenzivního procesu, který by měl za cíl prostřednictvím podrobných otázek získat vyčerpávající výpověď o všech relevantních skutečnostech; jeho dřívější svědectví byla poskytnuta jen nesystematicky a nahodile.

Obsah uvedených svědeckých výpovědí dle žalobcova názoru plně koresponduje s výpovědí Ing. J. N., zachycenou v jeho prohlášení před notářem dne 21. 11. 2003. Tento důkaz žalobce předložil zdejšímu soudu již dne 5. 3. 2004 v rámci probíhajícího řízení vedeného pod sp. zn. 7Ca 83/2003 o žalobě proti dřívějšímu ministrovu rozhodnutí o žádosti; poté co soud žalobě vyhověl a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, však tento důkaz nebyl zahrnut do spisového materiálu. V důsledku tohoto pochybení nebyl tento důkaz vůbec zhodnocen a náprava nebyla zjednána v důsledku pochybení soudů ani v řízení před zdejším, Nejvyšším správním a Ústavním soudem. Nejedná se tedy sice o důkaz, o němž by žalobce v době původního řízení nevěděl, avšak vzhledem k uvedeným okolnostem nelze jeho nezhodnocení přičítat k tíži žalobce, např. tak, že měl jeho doplnění do správního spisu sám navrhnout, např. při seznámení se s podklady rozhodnutí, jako to učinil ministr v napadeném rozhodnutí.

Dalším předloženým důkazem je potvrzení Okresního národního výboru v Jindřichově Hradci sp. zn. vnitř-5346/60 ze dne 14. 11. 1960, jež dle žalobcova názoru vnáší světlo do dosud nejasné důkazní situace, neboť nasvědčuje tomu, že žadateli bylo vydáno osvědčení typu B, což je okolnost z hlediska posouzení jeho žádosti o zachování československého občanství mimořádně významná. Ministr se s tímto důkazem dostatečně nevypořádal a jeho závěr, že potvrzení vůbec nevypovídá o vydání osvědčení typu B, nýbrž toliko o vrácení žádosti žadateli k doplnění, je nepodloženou spekulací. Vydání tohoto osvědčení vzhledem k uvedenému nelze vyloučit a neúplnost dokumentace státních orgánů, vztahující se k žadatelově žádosti, nelze přičítat k jeho tíži. Dle Oběžníku Ministerstva vnitra ze dne 24. 8. 1945 měl být o odeprání vydání osvědčení typu B vydán výměr, proti němuž bylo přípustné odvolání; tento výměr se však ve správním spisu nenachází. Věrohodnost žalobcovy verze ohledně vydání osvědčení typu B posiluje i skutečnost, že rozhodnutí o žádosti samotné nebylo vydáno bezprostředně po jejím podání; tímto způsobem (t. j. ponecháním žádosti v klidu) se totiž dle Výnosu ministerstva vnitra ze dne 2. 5. 1946 postupovalo v těch případech, kdy žadateli bylo vydáno osvědčení typu B, avšak on sám se dobrovolně vystěhoval z Československa, což byl právě žadatelův případ.

Žalobce podotkl, že důvodem pro neuvedení nyní předkládaných skutečností a důkazů již v původní žádosti je pravděpodobně skutečnost, že žadatel nepovažoval skutky pomoci odboji (jako bylo zřízení skryše zbraní a vysílačky nebo poskytnutí zbraní válečným zajatcům při jejich útěku) za tak významné jako skutky spočívající ve velmi odvážném a již dříve prokázaném poskytování pomoci obětem nacistického pronásledování a represe. Zatímco tyto skutky mohly být E. C. v kontextu tehdejší doby (na rozdíl od dnešního nazírání věci, které je víceméně historické) považovány za nejdůležitější a dostatečně zásadní, zbraně (minimálně se souhlasem E. C.) ukryté pro případ odboje ve skryši v jeho zámku tak žadatelem nemusely být nutně považovány za dostatečný aktivní počin, navíc když k jejich užití v odboji nakonec nedošlo. V době podání žádosti ostatně neexistovaly instrukce, pokud jde o způsob a rozsah uvádění skutečností určených k prokázání splnění podmínek dekretu, jakož ani judikatura soudů, která se v průběhu dlouhého období utvářela a která vymezila mantinely vnímání „činné účasti boje za osvobození Československé republiky“ nebo „trpění pod nacistickým či fašistickým terorem“.

Žalobce dále s odkazem na judikaturu Ústavního soudu porovnal rozhodnutí o žádostech o zachování československého občanství podaných B. M. a H. S. s nyní přezkoumávaným rozhodnutím. Ministrovu argumentaci, že takové porovnání náleží až do případného obnoveného řízení o původní žádosti, žalobce považuje za nesprávnou, neboť toto porovnání je nezbytné již pro posouzení toho, zda navržené nové skutečnosti mohou odůvodnit jiné řešení předmětné otázky.

Ze všech těchto důvodů žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě zopakoval argumenty obsažené v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Žalovaný dle svého přesvědčení postupoval v intencích závazného právního názoru vysloveného v předchozím zrušovacím rozsudku nynějšího soudu, a žaloba tudíž není důvodná.

Městský soud v Praze nejprve shledal, že jsou splněny podmínky řízení, žaloba je přípustná, byla podána včas a osobou oprávněnou. Následně soud vycházeje ze skutkového a právního stavu, jenž zde byl v době vydání napadeného rozhodnutí, na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], při čemž nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout z úřední povinnosti.

Oba účastníci řízení souhlasili s tím, aby soud rozhodl bez nařízení jednání.

Soud uvážil o věci následovně.

Napadeným rozhodnutím byl zamítnut žalobcův rozklad ve věci zamítnutí jeho žádosti o obnovu pravomocně skončeného správního řízení. Institut obnovy řízení, upravený v Hlavě X správního řádu (§ 100 a násl.), je mimořádným opravným prostředkem, jenž představuje průlom do principu nezměnitelnosti a závaznosti vydaných rozhodnutí. Účelem obnovy je odstranit nedostatky ve skutkových zjištěních

pravomocného rozhodnutí v případech, kdy tyto vady vyšly najevo až po právní moci původního rozhodnutí. V řízení o povolení obnovy řízení se nepřezkoumává zákonnost a odůvodněnost původního rozhodnutí, nýbrž posuzuje se jen otázka, zda nové skutečnosti či důkazy dříve neznámé, ve spojení s důkazy již provedenými a za splnění dalších zákonných podmínek, mohou odůvodnit jiné rozhodnutí, než které bylo dříve vydáno (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu 1 As 130/2012 - 29 ze dne 6. 12. 2012; všechna citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

Obnova řízení se tak skládá ze dvou samostatných stadií. Prvním z nich je řízení o povolení obnovy, v němž správní orgán zkoumá pouze to, zda jsou splněny podmínky pro povolení obnovy řízení, tzn. pro opětovné rozhodnutí věci samé, avšak původně řešenou otázku sám nepřezkoumává. Pouze v případě, že správní orgán shledá splnění těchto podmínek, povolí obnovu původního správního řízení, v němž bude o věci samé následně opětovně rozhodnuto, aniž by ovšem správní orgány musely dospět k odlišnému závěru než v původním řízení.

Správní řád v § 100 odst. 1 taxativním výčtem stanoví, v jakých případech přichází v úvahu obnova řízení na žádost účastníka. Žalobce podal žádost o obnovu řízení na základě písmena a) tohoto ustanovení, dle něž *„se řízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci na žádost účastníka obnoví, jestliže vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivými, a pokud tyto skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování.“* Jinými slovy k tomu, aby mohl být institut obnovy řízení aplikován, musí být splněny tyto podmínky: (1) právní moc rozhodnutí ve věci, jímž bylo ukončeno řízení před správním orgánem, (2) žádost účastníka, (3) zákonem stanovené důvody obnovy řízení, (4) zachování lhůty, (5) objevené skutečnosti či důkazy jsou způsobilé odůvodňovat jiné řešení otázky, která byla předmětem rozhodování. Všechny tyto podmínky přitom musejí být splněny současně a nesplnění byť i jen jediné z nich vylučuje možnost rozhodnout o povolení obnovy řízení.

V nyní projednávané věci je sporné toliko naplnění podmínky třetí a páté, tedy zda jsou žalobcem uváděné skutečnosti a důkazy dříve neznámými skutečnostmi či novými důkazy ve smyslu shora citovaného ustanovení, a dále zda mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem pravomocně skončeného řízení.

Dříve neznámými (novými) skutečnostmi nebo důkazy je třeba rozumět taková skutková zjištění, jež v době rozhodování sice existovala, ale nemohla být v řízení uplatněna bez zavinění účastníka, který o obnovu žádá. Jinými slovy, tyto skutečnosti nebo důkazy v době řízení existovaly, ale účastník je buď neznal, nebo nemohl objektivně použít (typicky např. později objevený svědek události, listina v době řízení považována za ztracenou atp.). Důsledkem povolení obnovy řízení je prolomení principů závaznosti nezměnitelnosti pravomocného správního rozhodnutí, což je důsledek s ohledem na právní jistotu obecně nežádoucí, proto právní úprava stanoví rovněž materiální podmínku obnovy řízení, a sice že tyto skutečnosti musejí odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem původního řízení.

Účelem tohoto materiálního kritéria je „*odfiltrovat v průběhu řízení o povolení, příp. nařízení obnovy řízení, takové případy, u kterých by obnovené řízení [...] objektivně nemohlo nic nového přinést*“ (Vedral, J.: *Správní řád: Komentář*, 2. vydání. Praha : BOVA POLYGON, 2012, str. 859 - 860; podtrženo zdejším soudem). Správní orgán se tak již v prvním stadiu obnovy řízení, v němž se teprve rozhoduje, zda bude obnova řízení povolena, musí předběžně zabývat relevancí skutečností či důkazů pro původní řízení v tom smyslu, zda jsou schopny odůvodňovat (nikoli tedy zda odůvodňují) odlišné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování. Správní orgán musí předběžně posoudit, zda se nejedná o skutečnosti nebo důkazy, jež sice formálně splňují podmínky ustanovení § 100 odst. 1 písm. b), zjevně ovšem nemohou odůvodnit odlišné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování, a bylo by tak nadbytečné vést obnovené řízení (srov. Jemelka, L., Pondělíčková, K., Bohadlo, D.: *Správní řád. Komentář*. 3. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 410). Důvodem pro zdůraznění toho, že správní orgán nepovolí obnovu řízení, pokud nové skutečnosti „objektivně“ či „zjevně“ nemohou nic nového přinést, je odlišení obsahu řízení o povolení obnovy od obsahu obnoveného řízení, vyjádřené v ustanovení § 100 odst. 1 obratem „mohou odůvodňovat“ (namísto „odůvodňují“). V řízení o povolení obnovy správní orgán zkoumá toliko relevanci nových skutečností k otázce posuzované ve skončeném řízení (jejich vtaž) a nemůže do svých úvah zahrnout kritéria, dle nichž by tyto skutečnosti hodnotil až v případném obnoveném řízení, t. j. zkoumat, zda by předmětnou otázku při zohlednění těchto skutečností posoudil jinak. V opačném případě by došlo k splnutí obou stadií obnovy řízení a nebylo by lze spolehlivě oddělit úvahy náležející do řízení o povolení obnovy od úvah náležejících do obnoveného řízení. Obdobně Krajský soud v Brně ve svém rozsudku č. j. 62Af 8/2010 - 112 ze dne 16. 9. 2011 konstatoval: „*Možnost, že by věc byla posouzena jinak, tedy nebude dána v případě, že skutečnosti, o které se žádost o obnovu řízení opírá, nebudou z pohledu závěru, k němuž správní orgán dospěl v již ukončeném řízení a který se projevil ve výroku rozhodnutí, kterým byla věc skončena, skutečnostmi ani zčásti relevantními.*“ (Podtrženo zdejším soudem.)

Ačkoli ustanovení § 100 odst. 1 písm. a) vztahuje vědomost o dříve neznámých skutečnostech a nových důkazech toliko k „účastníkovi“ podávšimu žádost o obnovu (a nikoli k „účastníkovi původního řízení“), jímž žalobce-procesní nástupce původního účastníka nade vší pochybnost je, a gramatickým výkladem by se tedy dalo dospět k závěru, že pokud byly předmětné skutečnosti a důkazy procesnímu nástupci v době původního řízení neznámé, jedná se o nové skutečnosti a důkazy ve smyslu tohoto ustanovení, takový výklad by odporoval smyslu citovaného ustanovení. V posuzované věci by totiž fakticky garantoval žalobci – jenž nebyl svědkem tehdejších událostí, neboť se odehrály před jeho narozením – právo na nový proces, v němž by mohl uvést jakékoli skutečnosti a navrhnout jakékoli důkazy jemu dříve neznámé, bez ohledu na to, zda o nich věděl původní účastník řízení. Účelem obnovy řízení není umožnit procesnímu nástupci napravit procesní pochybení původního účastníka řízení, jenž neuvedl všechny potřebné skutečnosti a neoznačil všechny relevantní důkazy, ač mu byly známy a nebránila mu v tom žádná objektivní překážka. Obnova řízení má naproti tomu místo např. v případech, kdy vyjdou najevo skutečnosti, jež původnímu účastníkovi nebyly známy, anebo se objeví nové důkazy o skutečnostech, jež sice původní účastník řízení uvedl, avšak správní orgán je nepovažoval za dostatečně prokázané. Důvody pro obnovu řízení tak skutečně nelze posuzovat bez ohledu na úkony či možnost jejich provedení, které měl původní účastník řízení-žadatel.

Skutečnosti tvrzené žalobcem v žádosti o obnovu řízení zahrnovaly uschování zbraní na zámku v Jindřichově Hradci, jež měly být k dispozici pro případný ozbrojený odpor proti Němcům; souhlas s uschováním vysílačky sloužící československému odboji v areálu zámku; umožnění útěku čtyřem francouzským zajatcům k západním vojskům a vybavení je automobilem a zbraněmi. Soud se zde ztotožňuje se stanoviskem ministra, dle něž *„bylo zcela jistě prvořadým osobním zájmem E. C., kterému bylo tehdy 53 let, uvést veškeré skutečnosti svědčící v jeho prospěch, bez ohledu na obecnost tehdejší právní úpravy či teprve utvářející se judikaturu. Žádost byla doložena řadou příloh a jeho advokátem, JUDr. Karlem Mayerem, byla navíc doplňována o další podklady. Nelze tudíž opodstatněně předpokládat, že by se E. C. neobrátil s žádostí o svědectví o skutečnostech svědčících o jeho aktivním boji za osvobození Československé republiky na každou jemu známou osobu, o které by se domníval, že má relevantní informace o jeho činnosti.“*

Právě vzhledem k mimořádnému významu výsledku posouzení žádosti o zachování československého státního občanství pro život žadatelův i jeho rodiny a vzhledem k dobové neexistenci příslušné judikatury a instrukcí týkajících se výkladu ustanovení čl. 2 dekretu soud nepovažuje za pravděpodobné, že by žadatel neuvedl veškeré skutečnosti, jež by bylo možno být i jen okrajově a hypoteticky vykládat v jeho prospěch a jež by mohly zlepšit jeho procesní postavení; u žalobcem nyní popsaných skutků je souvislost s odbojovou činností nasnadě (ostatně kdyby nebyla, žalobce by se na jejich základě nedomáhal obnovy řízení). Avšak ani v případě, že by měl žalobce pravdu a žadatel se tyto skutečnosti rozhodl z jakéhokoli – byť i lidsky pochopitelného – důvodu neuvést, nemůže k odstranění tohoto následku sloužit obnova řízení, jež je přípustná na základě zjištění dříve neznámých skutečností a nedostupných důkazů, nikoli na základě skutečností a důkazů neuplatněných z důvodu nesprávně zvolené procesní strategie.

Žalobce na podporu svého názoru předstírel hypotetickou situaci, v níž by žadatel stihl za svého života např. pouze podat žádost o zachování československého občanství, aniž by mu bylo dáno za života ve věci stihnout předložit jakýkoliv důkaz či rozhodnou skutečnost. V takovém případě by dle názoru soudu procesní nástupce vskutku nebyl omezen povědomím žadatele o těchto skutečnostech a důkazech, avšak tato hypotetická situace se od té nyní posuzované zásadně odlišuje právě co do objektivní (ne)možnosti uplatnění rozhodných skutečností a důkazů. Žadatel byl v řízení o žádosti zastoupen advokátem a svou žádost mohl po jejím podání doplňovat o jakékoli další tvrzení a důkazní návrhy, jak ostatně dne 28. 11. 1945 také učinil; žalobce neuvedl žádné konkrétní okolnosti, jež v tom měly žadateli bránit.

O všech popsaných skutcích musel žadatel z povahy věci vědět, neboť jsou mu přičítány, a rovněž oba svědkové mu byli osobně známi. R. M. byla dle svého prohlášení zaměstnána u C. na zámku L. jako kuchařka a od listopadu 1943 do února 1945 navíc doprovázela hraběnkou s rodinou do místa jejich pobytu, např. do P. na Ž. Tím spíše to platí o – žalobcovými slovy – bývalém členu domácnosti E. C., J. P., jenž ostatně vypovídal již v původním řízení ve dnech 27. 10. 1945 a 6. 11. 1945. Údajně ne zcela optimální způsob kladení otázek tomuto svědkovi v roce 1945, proti němuž se žalobce ostatně ohrazuje jen neurčitým způsobem, je z tohoto hlediska bez významu, stejně jako skutečnost, že poskytnutí automobilu Aero čtyřčlenné skupině francouzských vojáků

tento svědek zmínil již ve své výpovědi v roce 1994. Ony tvrzené zásadní nové skutečnosti v žádné své dřívější výpovědi neuvedl; ostatně kdyby tomu bylo opačně, žalobce by se nemohl s poukazem na ně nyní dovolávat obnovy řízení. Na tomto místě je však třeba zdůraznit, že ani v případě, že by soud tyto svědky považoval za „nové“ ve smyslu § 100 odst. 1 správního řádu, t. j. žadateli neznámé, nemohla by jejich svědeckví vést k obnově řízení, neboť nevypověděli ničeho o žádných skutečnostech dříve neznámých v tom smyslu, jak tento pojem chápe citované ustanovení a jak je soud shora vyložil.

Pokud žalobce namítá, že jeho situace při opatřování důkazů je oproti situaci původního žadatele ztížena z toho důvodu, že řízení o žádosti bylo v důsledku pochybení orgánů veřejné moci dokončeno až téměř 70 let po svém zahájení, lze mu v tom přisvědčit, druhou stranou této mince však byla možnost opatřovat a uplatňovat nové důkazy v původním řízení ještě 60 let po jeho zahájení. V žádném případě však tyto okolnosti nemohou nic změnit na závěru, že obnovu řízení lze povolit jen při splnění zákonem stanovených podmínek.

Důvodná není ani žalobcova námitka vůči hodnocení prohlášení Ing. J. N. ze dne 21. 11. 2003. Dle ministerova názoru nelze toto prohlášení považovat za dříve neznámou skutečnost nebo důkaz, který nemohl být v původním řízení uplatněn, neboť v době původního řízení existoval a jeho uplatnění bylo toliko odpovědností žalobce. Soud k této námitce odkazuje na tvrzení samotného žalobce, že tento důkaz předložil již dne 5. 3. 2004 zdejšímu soudu v rámci řízení o žalobě proti jednomu z předchozích rozhodnutí žalovaného o předmětné žádosti, po zrušení tehdy napadeného rozhodnutí však správní orgán uvedený důkaz do dalšího správního řízení nepřevzal, čímž pochybil, a toto pochybení se nepodařilo v důsledku pochybení soudů odstranit ani v navazujícím řízení před Městským, Nejvyšším správním a Ústavním soudem.

Soud k tomu v první řadě podotýká, že nemůže v nyní projednávané věci přezkoumávat ani hodnotit správnost či zákonnost postupu správního orgánu nebo soudů v jiných řízeních, než je to vztahující se k nyní napadenému rozhodnutí. Z hlediska soudního přezkumu rozhodnutí o povolení obnovy řízení je významné toliko to, zda byly ve vztahu k předmětnému prohlášení splněny podmínky § 100 odst. 1 správního řádu a zda je možno toto prohlášení považovat za novou skutečnost v tam uvedeném smyslu. Z citovaného vyjádření žalobce je přitom jednoznačně patrné, že o tomto důkazu věděl již v průběhu předchozího, nyní pravomocně skončeného řízení o žádosti, jakož i to, že tento důkaz mohl uplatnit, neboť jej měl ve své dispozici; žalobce neuvádí žádnou okolnost objektivně mu bránící v tom, aby předmětné prohlášení založil do správního spisu – např. při seznamování s podklady rozhodnutí –, pokud v něm scházelo. Soud v nyní projednávané věci nemůže posuzovat, zda bylo toto prohlášení správním orgánem či soudy řádně zohledněno, případně kdo všechno jeho nezohlednění způsobil. Obecně lze jen podotknout, že pokud správní orgány jakýmkoli způsobem pochybily, žalobce se mohl – a měl – domáhat nápravy v soudním řízení v rámci přezkumu příslušného správního rozhodnutí; pokud tak žalobce neučinil, důsledky jdou nutně k jeho tíži, předmětné soudní řízení bylo každopádně již pravomocně skončeno. Povolit obnovu řízení lze jen za splnění zákonem přesně stanovených podmínek, a v případě prohlášení Ing. J. N. ze dne 21. 11. 2003 tyto podmínky splněny nejsou.

Za nový důkaz ve smyslu § 100 odst. 1 správního řádu nelze považovat ani potvrzení ONV v Jindřichově Hradci ze dne 14. 11. 1960, jež má dle žalobcova názoru nasvědčovat tomu, že žadateli bylo vydáno osvědčení typu B. Potvrzení obsahuje tento text: „K Vašemu přípisu pod shora uvedeným čís. jed. sdělujeme, že v rejstříku státního občanství bylo zjištěno, že jmenovaný požádal dne 15.11.1945 o vrácení čs. státního občanství a dne 17.11.1945 bylo žadateli čs. státní občanství vydáno. Spis byl uložen aa pod čís. 1013 – 1014 ročník 1947. Spisy byly předány Státnímu archivu v Třeboni. Požádali jsme Státní ústav v Třeboni o zapůjčení předmětného spisu k nahlédnutí. Státní archiv oznámil, že v současné době nemůže žádosti vyhovět, jelikož materiál v němž se nachází hledaný spis je dosud neuspořádán, vzhledem k tomu, že registrované pomůcky byly dovezeny do archivu teprve před krátkou dobou.“

Ze spisu se podává, že rejstřík žádostí o různé druhy osvědčení o československém státním občanství, vedený Okresním úřadem Jindřichův Hradec, potvrzuje na listu knihy č. 18 pod pořadovým číslem 1013 a 1014 přijetí dvou žadatelových podání: u každého z nich je na levé straně knihy uvedeno „vydáno žadateli 17. 11. 1945“, na pravé straně knihy, t. j. ve sloupcích, kde je u jiných záznamů vyznačeno vydání potvrzení či osvědčení, je pak uveden pouze údaj o založení ad acta s datem 22. 10. 1947. Potvrzení samo deklaruje, že je toliko reprodukcí – a zjevně také mylnou interpretací, jak soud dále vyloží – údajů nacházejících se v rejstříku státního občanství, jeho obsah nevychází z žádných jiných zdrojů. Ačkoli se tedy jedná o nový důkazní prostředek, vzniklý 15 let po zahájení původního řízení, nepřináší žádné nové důkazy či dříve neznámé skutečnosti. Hodnocením záznamu obsaženého v rejstříku státního občanství se soudy již zabývaly při přezkumu konečného rozhodnutí o žádosti a dospěly k tomuto závěru: „Osvědčení podle ust. § 2 odst. 1 dekretu stěžovatel ani jeho právní předchůdce k žádosti nedoložil a nebylo ani nalezeno v archivních materiálech. V rejstříku žádostí o vydání různých druhů osvědčení o československém státním občanství, vedeném Okresním úřadem v Jindřichově Hradci, je žádost E. C. zapsána s poznámkou ‚vydáno žadateli dne 17. 11. 1945‘. Evidentně se však nejedná o záznam dokládající vydání předmětného osvědčení. Uvedenému nasvědčuje zejména místo, kam byla poznámka napsána (odlišné od místa, kam bylo zapisováno vyřízení všech ostatních žádostí). V Upozornění Okresního národního výboru v Jindřichově Hradci ze dne 7. 1. 1946 je pak výslovně uvedeno, že tento národní výbor nevydal žádnému ze žadatelů osvědčení podle § 2 odst. 2 ústavního dekretu č. 33. V nedatovaném zápisu ze schůze prověřovací komise pro projednávání žádostí podle ústavního dekretu č. 33, vyplývající z porad ve dnech 10., 12. a 17. 12. 1945 (!) se pak uvádí, že žádost E. C. se postupuje bez návrhu k rozhodnutí Ministerstvu vnitra v Praze, jakož i že bylo zjištěno, že jmenovaný zaujal sice protinacistický postoj, nepodařilo se mu však prokázat, že byl antifasistou. Žádost byla nakonec podána dne 14., resp. 15. 11. 1945, a je proto prakticky nereálné, aby do 17. 11. 1945 (poznámka ‚vydáno žadateli‘) proběhlo šetření prověřovací komise, která měla o každé žádosti podle výsledku šetření rozhodnout. Závěr žalovaného o vysoké nepravděpodobnosti vydání předmětného osvědčení původnímu žadateli je proto zcela opodstatněný a lze uzavřít, že jeho existence není prokázána.“ (Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 8/2006 - 136 ze dne 25. 4. 2007.)

Žalobce má pravdu v tom, že tohle posouzení svou povahou náleží až do případné fáze obnoveného řízení, a ministr i nyní soud jej ve svých rozhodnutích citují toliko pro úplnost, aby doložili, že předmětný záznam v rejstříku státního občanství soudy podrobně zhodnotily v rámci přezkumu konečného rozhodnutí o žádosti. Důvod, proč ani

tento důkazní prostředek nemůže mít za následek obnovu řízení, spočívá v tom, že neobsahuje žádné dříve neznámé skutečnosti, ani nepodporuje žádnou skutečnost dříve známou, neboť je toliko reprodukcí jiného důkazu (a jeho mylnou interpretací), jímž se správní orgán zabýval již v původním řízení.

Žalobce se tento závěr pokusil na str. 13 a 14 žaloby vyvrátit poukazem na obsah Oběžníku Ministerstva vnitra ze dne 24. 8. 1945 a Výnosu ministerstva vnitra ze dne 2. 5. 1946. Tato argumentace sice fakticky podporuje jeho stanovisko, že osvědčení typu B bylo žadateli vydáno, avšak žádným způsobem nezpochybňuje závěr, že samotné potvrzení ze dne 14. 11. 1960 není novým důkazem. Žalobce nadto v žalobě ani netvrdí, že by tento oběžník a výnos měly být novými důkazy či obsahovat dříve neznámé skutečnosti ve smyslu § 100 odst. 1 správního řádu, a neučinil tak ani v rozkladu zamítnutém nyní napadeným rozhodnutím.

V souvislosti s potvrzením žalobce v části IV.C žaloby dále s poukazem na nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 98/04 ze dne 29. 6. 2005 uvádí, že osvědčení typu B mohlo být vydáno i pouhé dva dny po podání žádosti, namítá, že nedochování spisového materiálu nelze klást k jeho tíži, a dalšími argumenty zpochybňuje závěry správních orgánů učiněné v řízení o žádosti o zachování československého občanství, jakož i Nejvyššího správního soudu při přezkumu v něm vydaného rozhodnutí. Soud k tomu může jen zopakovat, že v nyní projednávané věci není oprávněn tyto závěry jakkoli hodnotit, nýbrž může toliko posoudit, zda jsou splněny podmínky pro obnovu tohoto řízení; mezi tyto podmínky však nepatří nesprávné právní hodnocení provedené v takovém řízení.

Za nedůvodnou považuje soud taktéž žalobcovu námitku, že se měl ministr v napadeném rozhodnutí zabývat podobností posuzovaného případu s případy B. M. a H. S. Vzhledem ke shora vymezenému okruhu právních otázek, jimiž se správní orgán zabývá v řízení o povolení obnovy, soud potvrzuje ministrův závěr, že porovnání činnosti žadatele, jež má být klasifikována jako účast na aktivním odboji, jež je podmínkou pro vyhovění žádosti o zachování československého státního občanství, s činností jiných žadatelů náleží až do případného obnoveného řízení o této žádosti. Přístup žalobce, že je takové porovnání nezbytné pro posouzení, zda navržené nové skutečnosti mohou odůvodnit jiné řešení předmětné otázky, by dle názoru soudu vedl ke shora již popsanému nepřípustnému splnutí obou stadií obnovy řízení.

Jelikož žádná z žalobních námitek není důvodná, a soud nezjistil ani žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout z úřední povinnosti, je třeba žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítnout.

O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s. ř. s. *a contrario*. Žalobce ve věci úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, a žalovanému nevznikly žádné náklady nad rámec její obvyklé úřední činnosti.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem v Brně, Moravské náměstí 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 soudního řádu správního a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 27. května 2016

JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Válková